

Udsigt til at komme til et billigt og retfærdigt Resultat. Derfor gik Udvalgets Arbejder fornemmelig ud paa at rydde af Veien og modarbejde alle de Ubilligheder og Uretfærdigheder, som man kunde komme efter, at der havde vilst sig under Udførelsen af Contingentsystemet i det foregaaende Aar. Udbyttet af dette Arbejde forelagde vi Thinget, og efterat det her var blevet drøftet omhyggeligt ved anden og tredje Behandling, tør jeg sige, at der ikke var noget Medlem af Thinget, der gik herfra uden med den Overbevisning, at, om man end ikke havde faaet en fuldkommen Skattelov — det faaer man aldrig —, havde vi dog faaet en Skattelov, som tilsigtede og i ikke ubetydelig Grad lovede en virkelig billig Fordeling af Skatten, naar den blev udført efter den vedtagne Norm og ved Hjælp af den Veiledning, der fandtes i Loven. Denne Lov blev saaledes vedtagen her i Thinget uden nogen Dissens, som holdt ud til Slutningen, og den blev meget velvillig modtaget i det andet Thing; der var der kun Dissens om Enkeltheder, og det er udenfor al Tvivl, at, dersom Rigsdagen ikke var bleven hjemsendt paa Grund af andre politiske Forhold 14 Dage tidligere, end man kunde vente det, vilde dette Forslag være blevet til Lov. Aaret efter kom vi sammen igjen, og Finansministeren, der da var den Samme som nu, forelagde det samme Lovforslag, og der var ved første Behandling ingen Dissens om, at det var et sundt og rigtigt System, man deri havde gennemført. Forslaget kom i et Udvalg, der bestod af de samme og andre Medlemmer som forrige Aar, og der fremkom ikke Tvivl om, at dette System var det rigtige og for os næst praktiske, og der blev afgivet en Betænkning, som gik ud paa at fastholde Systemet og kun indføre enkelte ubetydelige Forbedringer og Rettelser i det af Regjeringen forelagte Lovforslag. Det blev imidlertid ikke til Lov paa Grund af de uklare Forsatningsforhold, som da vare tilstede. Nu spørger jeg, mine Herrer, er det ikke forunderligt, at naar vi i den Grad have været enige om en Ting for 1 Aar siden, og det gjentagne Gange efter omhyggelig Prøvelse, at vi saa iaar skulle være saa uenige om Sagen? Hvori kan dette ligge? Det kan jo ikke ligge deri, at vi have gjort nogen Erfaring, thi, som

sagt, disse Lovforslag ere ikke blevne til Lov og have ikke bestaaet nogen Prøve; det kan heller ikke ligge i Erfaringerne fra 1864, thi dem havde vi, da vi vedtoge Loven i 1865. Vi vare netop dengang enige om, at Feilen ikke laa i Contingentsystemet, men i dets Combination med Hartkornsstaten og man var ligesaa overbevist om, at det vilde gaae, naar man vedtog Loven, som den forelaa. Hvad er da passeret siden? Der er passeret to Ting: For det Første, at Finansministeren, efter nyere at have overtaenkt Sagen, har faaet Betæneligheder ved Contingentsystemet. Hvor paa Finansministerens Betæneligheder have støttet sig, er mig endnu ikke fuldkomment klart, naaget jeg med Opmærksomhed har gennemleedt hans Motiver og hans Foredrag i den anden Sal; men Finansministeren forelagde et Lovforslag, der støttede sig paa et andet Princip, hvorved jeg dog maa tilføje, at Ministeren havde indført en Clausul, som var ny, som var hans egen oprindelige Tanke, og som, om den end ikke efter min Overbevisning vilde gjøre hans Lov til en god Lov, dog vilde gjøre den til en brugbar Lov. I det andet Thing var man imidlertid utilfreds med og kunde ikke tiltræde Finansministerens Forslag, og man udarbejdede da et nyt Forslag. Men, mine Herrer, det er kun et nyt Forslag, forsaavidt det ikke har fundet sin Plads i de tidligere Love, der ere blevne udarbejdede; i selve Tanken og Ideen er det et gammelt Forslag, et Forslag, der i sine væsentlige Grundtræk er bygget paa de Forhandlinger, der fandt Sted i 1851 og 52, kun noget anderledes udført, et Forslag, som vi have kjendt her saa overordentligt godt baade i 1864 og i 1865, da vi forhandlede Sagen, og som vi vare enige om at finde upraktisk. Dette Forslag har nu i det andet Thing en stor Minoritet taget op, og det er dette, som nu ærede Medlemmer her opfordre til at tage sig af. De Herrer ville see, at der maa stærke Grunde til at gjøre dette; men efter som saa mange Medlemmer vise sig i den Henseende at være vallende, maa jeg dog tilføje mig at opfriske noget i Tankerne de Grundsatninger, som synes mig ved denne Leilighed at maatte være de veiledende. Jeg har ved mange tidligere Leiligheder, hvor vi have talt